

ΙΔΡΥΜΑ ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗΣ ΛΑΣΚΑΡΙΔΗ

ΥΠΟ ΤΟ ΦΩΣ ΤΟΥ ΦΕΓΓΑΡΙΟΥ: ΤΟ ΝΥΧΤΕΡΙΝΟ ΤΟΠΙΟ ΣΤΟ ΕΡΓΟ ΤΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΒΟΛΑΝΑΚΗ

ΕΙΣΗΓΗΤΡΙΑ:

ΒΕΝΙΑ ΠΑΣΤΑΚΑ

ΙΣΤΟΡΙΚΟΣ ΤΕΧΝΗΣ

ΤΟ ΝΥΧΤΕΡΙΝΟ ΤΟΠΙΟ

- Αποτελεί μια από τις πιο γοητευτικές θεματολογίες στην Ιστορία της Τέχνης.
- Σε αυτήν οι καλλιτέχνες πραγματεύονται θέματα που σχετίζονται με την αντίθεση φως – σκιάς και την χρωματική ισορροπία που επιτυγχάνεται μέσα από τονικές διαβαθμίσεις.
- Η νύχτα προσφέρεται για την δημιουργία απόκοσμων – ατμοσφαιρικών τοπίων που συναντάμε κυρίως σε εκπροσώπους του ρομαντισμού, ή για την αίσθηση μυστηρίου και δραματικότητας.

Κωνσταντίνος Βολανάκης (1837 – 1907)

1837: Γεννιέται στο Ηράκλειο της Κρήτης .

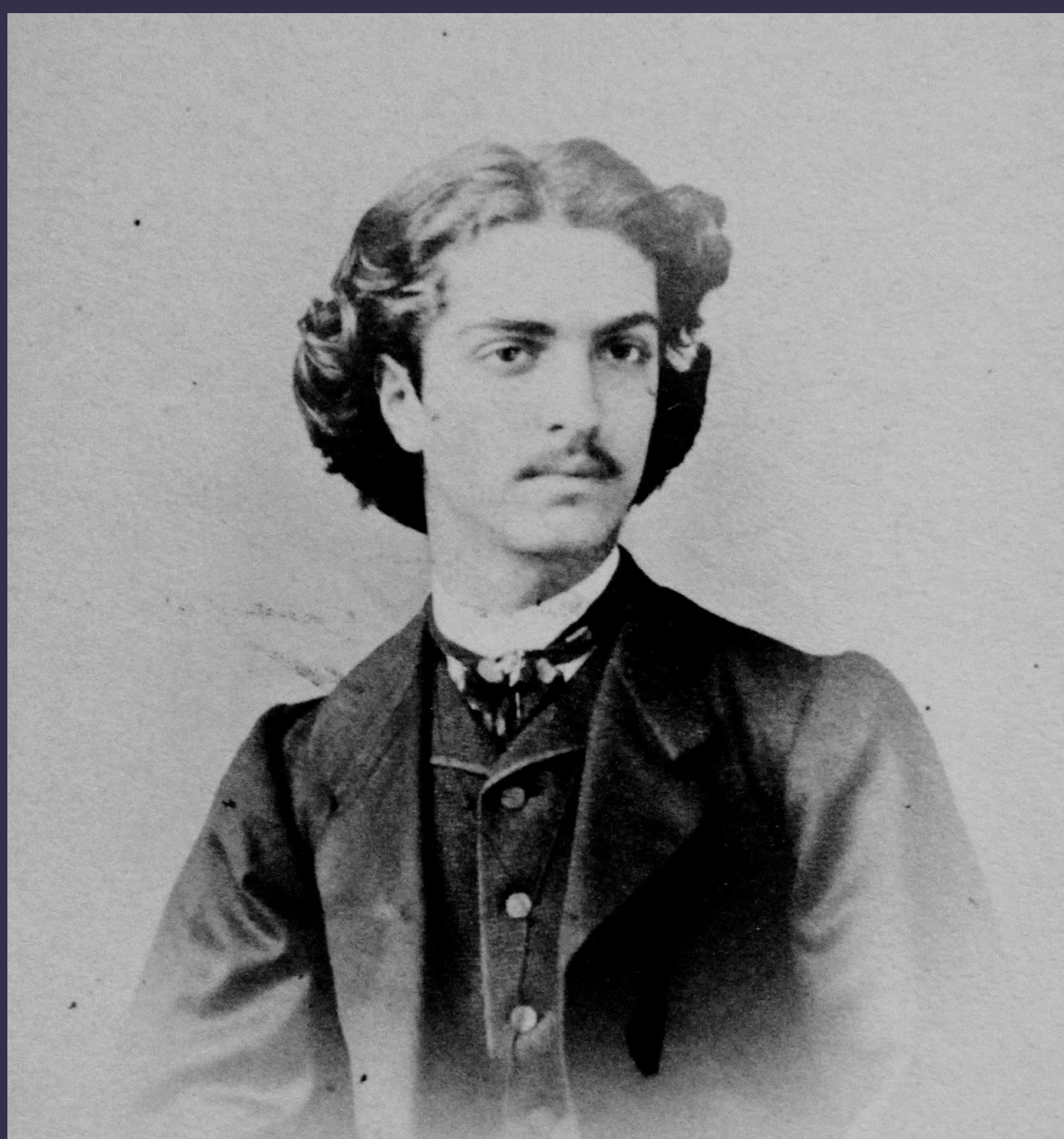
Τέλη δεκαετίας 1840 – μέσα δεκαετίας 1850: Στην Σύρο για ολοκλήρωση εγκύκλιων σπουδών.

1856: ο Βολανάκης βρίσκεται στην Τεργέστη όπου εργάζεται ως λογιστής στον εμπορικό οίκο του Γεωργίου Αφεντούλη.

1864: Σπουδαστής στο Μόναχο στην Ακαδημία Ωραίων Τεχνών στο εργαστήριο του Karl Von Piloty.

1866: Το παλαιότερο χρονολογημένο έργο του, «Ψαρόβαρκες στην Παραλία της Τεργέστης».

Φωτογραφία Δεξιά: ο Κωνσταντίνος Βολανάκης σε νεαρή ηλικία, Αρχείο Νεοελληνικής Τέχνης «Σοφία Λασκαρίδου».

Zahl	Name	Geburtsort und Stand der Eltern.	Alter	Kunstfache.	Tag						Bemerkungen
					der Aufnahme.			des Austrittes.			
					Jahr	Mon.	Tag.	Jahr	Mon.	Tag.	
2071	Biegler Gottlieb	aus Kitzbühel in der Pfing oben Kober Grundthum geb.	21	Kunstfächer geistl. Kunst	1860	Nov.	24				Erstmal am 10. Sept. 1861 in München
2072	Liesner Josef	aus Linsell in Bayern oben Kober geb.	23	Kunstfächer geistl. Kunst	1860	Okto.	24				
2073	Bagin'ski Saliz	aus Mauthausen oben Kober geb.	24	Kunstfächer geistl. Kunst	1860	Nov.	24				
2074	Amlehn Emig Jakob	aus Kitzbühel in der Pfing oben Kober Linsell, geb.	26	Kunstfächer geistl. Kunst Klavier	1860	Okto.	28				
2075	Nehrens Karl	aus Gengen oben Kober geistl. Kunst geb.	25	Kunstfächer geistl. Kunst Klavier	1860	Okto.	28				Erstmal am 21. Sept. 1861 in München
2076	Nolanachis Konstantin Py	aus Cautin oben Kober Linsell geb.	27	Kunstfächer geistl. Kunst	1860	Nov.	28				Erstmal am 6. April 1861 in München
2077	Fink Josef	aus Oberwiesenthal oben Kober Kober geb.	22	Kunstfächer geistl. Kunst Klavier	1860	Nov.	28				Erstmal am 8. Juni 1861 in München
2078	Fischer Karl	aus Kitzbühel oben Kober Linsell geb.	25	Kunstfächer geistl. Kunst Klavier	1860	Okto.	28				Beleg.
2079	Fuchs Georg	aus Mauthausen oben Kober Linsell geb.	21	Kunstfächer geistl. Kunst Klavier	1860	Okto.	28				
2080	Gräber Alois	aus Kitzbühel oben Kober Kitzbühel geb.	17	Kunstfächer geistl. Kunst	1860	Okto.	28				Erstmal am 6. April 1861 in München

Το μαθητολόγιο της Ακαδημίας του Μονάχου με το όνομα και τα στοιχεία του υπ. αρ. 2076 σπουδαστή Κωνσταντίνου Βολανάκη

Κωνσταντίνος Βολανάκης, Ψαρόβαρκες στην Παραλία της Τεργέστης, 1866, λάδι σε καμβά, ανήκει στην Εθνική Πινακοθήκη Μουσείο Αλεξάνδρου Σούτσου και εκτίθεται στο Μέγαρο Μαξίμου.

Κωνσταντίνος Βολανάκης (1837 – 1907)

1867: Πρώτο βραβείο στον διαγωνισμό έργου με θέμα την Ναυμαχία της Λίσσας. Ο Βολανάκης κερδίζει το πρώτο βραβείο που είναι ένα ταξίδι στις ακτές της Αδριατικής με πλοίο του πολεμικού ναυτικού. Ολοκληρώνει το έργο το 1868.

1869: Η Πρώτη Διεθνής Καλλιτεχνική Έκθεση του Μονάχου.

Γύρω στο 1875: Γάμος με την Φανή Ιωάννου Χρηστίδου. Στο επόμενο διάστημα γεννιούνται τα πρώτα τρία του παιδιά.

1877: Το έργο του η Ναυμαχία του Τραφάλγκαρ εκτίθεται στην έκθεση του Λονδίνου και αγοράζεται.

1882: Δημιουργεί τα έργα «Ναυμαχία Σαλαμίνας», «Πυρπόληση Τουρκικής Ναυαρχίδας».

Φωτογραφία Δεξιά: ο Κωνσταντίνος Βολανάκης σε νεαρή ηλικία, Αρχείο Νεοελληνικής Τέχνης «Σοφία Λασκαρίδου».

Κωνσταντίνος Βολανάκης (1837 – 1907)

1883: Εγκατάσταση στην Ελλάδα, στον Πειραιά. Στο επόμενο διάστημα γεννιούνται τα άλλα τέσσερα παιδιά του. Διορισμός στο Σχολείο των Ωραίων Τεχνών.

1889: Του απονέμεται ο Αργυρός Σταυρός του Σωτήρος.

1896: Ιδρύει το «Καλλιτεχνικόν Κέντρον» στον Πειραιά.

1903: Παραίτηση από το Σχολείο των Τεχνών λόγω προβλημάτων υγείας.

1904: Αργυρό βραβείο στην Διεθνή Έκθεση των Αθηνών.

1907: Ο Κωνσταντίνος Βολανάκης πεθαίνει στις 29 Ιουνίου.

Φωτογραφία Δεξιά: Ο Κωνσταντίνος Βολανάκης σε μεγάλη ηλικία. Η φωτογραφία δημοσιεύτηκε στο περιοδικό Παναθήναια με αφορμή την είδηση του θανάτου του καλλιτέχνη.

ΤΟ ΤΟΠΙΟ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΙΚΗ ΖΩΓΡΑΦΙΚΗ

ΦΛΑΜΑΝΔΙΚΗ ΖΩΓΡΑΦΙΚΗ (17^{ΟΣ} ΑΙΩΝΑΣ)

- Οι Κάτω Χώρες του 17^{ου} αιώνα είχαν πάθος με την ζωγραφική τοπίου.
- Έτσι ενισχυόταν η εθνική υπερηφάνεια της Ολλανδίας και υπενθυμιζόταν η ανάπτυξη του εμπορίου.
- Τα έργα χαρακτηρίζονται από εξαιρετική ακρίβεια και αγάπη στις λεπτομέρειες.
- Χαρακτηριστική είναι η απόδοση της ατμόσφαιρας, του αέρα, του υγρού στοιχείου.

Aert van der Neer, Νυχτερινό τοπίο με γέφυρα, 1650, Getty Center, Καλιφόρνια

Jacob van Ruisdael, Ανεμόμυλος στο *Wijk bij Duurstede*, λάδι σε καμβά, Rijksmuseum Άμστερνταμ

Rembrandt van Rijn, Τοπίο με πέτρινη γέφυρα, 1638, λάδι σε καμβά, Rijksmuseum Άμστερνταμ

Jan van Goyen, Το τετράγωνο φρουραρχείο, 1652, λάδι σε καμβά, Barnes Foundation

Johannes Vermeer, Άποψη του Delft, 1660, λάδι σε καμβά, Mauritshuis Χάγη

Αελβετ Συγρ, το πλοίο Μασ στο Dordrecht στην καταιγίδα , λάδι σε καμβά, Εθνική Πινακοθήκη Λονδίνου

ΤΟ ΤΟΠΙΟ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΙΚΗ ΖΩΓΡΑΦΙΚΗ

ΚΛΑΣΙΚΙΣΜΟΣ(17^{ος} και 18^{ος} ΑΙΩΝΑΣ)

- Εμπνέεται από την τέχνη της Αρχαίας Ελλάδας.
- Η αρχή γίνεται με τον Βίνκελμαν και την πίστη του πως η Αρχαία Ελληνική Τέχνη με το υψηλό πνεύμα των μορφών και την εσωτερική ηρεμία πέτυχε το «τέλειο».
- Ουσιαστικά πρόκειται για μια προ – ρομαντική εποχή καθώς νοσταλγεί παλαιότερες εποχές και χαμένους κόσμους.
- Επικρατεί η μνημειακότητα, η αρχιτεκτονική δομή του τοπίου. Σε αυτό εντάσσονται αρχιτεκτονήματα εμπνευσμένα από την αρχαιότητα ενώ οι μορφές είναι συμπληρωματικές στο στήσιμο της εικόνας.

Joseph Vernet, Λιμάνι τη νύχτα, 1771, Μουσείο Λούβρου, Παρίσι

George Lambert, Κλασικό τοπίο, 1745, λάδι σε καμβά, Tate Britain

Johann Nepomuk Schödlberger, Αρκαδικό τοπίο υπό στο φως του φεγγαριού, λάδι σε καμβά

ΤΟ ΤΟΠΙΟ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΙΚΗ ΖΩΓΡΑΦΙΚΗ

ΘΥΕΛΛΑ ΚΑΙ ΟΡΜΗ (ΤΕΛΗ 18^{ΟΥ} ΑΙΩΝΑ)

- Γερμανικό λογοτεχνικό κίνημα που επηρέασε την μουσική και τις εικαστικές τέχνες. Αποτελεί προάγγελο του ρομαντισμού.
- Στις εικαστικές τέχνες απεικονίζεται με θύελλες και ναυάγια που προκαλούν τρόμο και αναδεικνύουν την καταστροφή που μπορεί να κάνει η φύση.
- Επίσης οράματα και εφιάλτες, φανταστικά θέματα είναι αγαπημένες επιλογές των καλλιτεχνών που ζωγραφίζουν επηρεασμένοι από αυτό το κίνημα.
- Ήταν μια αντίδραση απέναντι στον ορθολογισμό του Διαφωτισμού το κίνημα καθιέρωσε ως πηγή έμπνευσης το συναίσθημα αντί της λογικής.

Joseph Vernet, Ναυάγιο σε ανταριασμένη θάλασσα , 1773, Εθνική Πινακοθήκη, Λονδίνο

Philippe Jacques de Loutherbourg, Ναυάγιο σε βράχια, 1760, λάδι σε καμβά, Art Gallery of New South Wales Σίδνευ

Henri Fuseli, Ο Εφιάλτης, 1781, λάδι σε καμβά, Detroit Institute of Arts

Claude Joseph Vernet, Ο Κάιν και ο Άβελ προσφέρουν τις θυσίες τους, λάδι σε καμβά, Crocker Art Museum Σακραμέντο

Claude Joseph Vernet, Καταιγίδα σε μεσογειακή ακτή, 1767, λάδι σε καμβά, Μουσείο Γκετί Λος Άντζελες

ΤΟ ΤΟΠΙΟ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΙΚΗ ΖΩΓΡΑΦΙΚΗ

ΡΟΜΑΝΤΙΣΜΟΣ (ΤΕΛΗ 18^{ΟΥ} Α ΜΙΣΟ 19^{ΟΥ} ΑΙΩΝΑ)

- Το απόγειο του κινήματος χρονολογείται στα 1800 – 1850.
- Εντοπίζεται στη λογοτεχνία, την μουσική, την ζωγραφική και την αρχιτεκτονική.
- Εξιδανίκευση της φύσης. Το συναίσθημα είναι η αυθεντική πηγή της εμπειρίας.
- «Το συναίσθημα του καλλιτέχνη είναι ο νόμος του» (C.D. FRIEDRICH)
- Η τοπιογραφία κυριαρχεί. Δραματική απεικόνιση του ουρανού και της θάλασσας.

Caspar David Friedrich, Η ανατολή του φεγγαριού πάνω από τη θάλασσα, 1822, Alte Nationalgalerie, Βερολίνο

Johann Nepomuk Schödlberger, Βραχώδης ακτή στο φως του φεγγαριού, 1830, λάδι σε καμβά

Johan Christian Dahl, Άποψη της Δρέσδης με Πανσέληνο, 1838, λάδι σε καμβά, Εθνικό Μουσείο Τέχνης, Όσλο, Νορβηγία

Henry Pether, Ο Τάμεσης υπό το φως του φεγγαριού, 1850, λάδι σε καμβά, Ιδιωτική Συλλογή

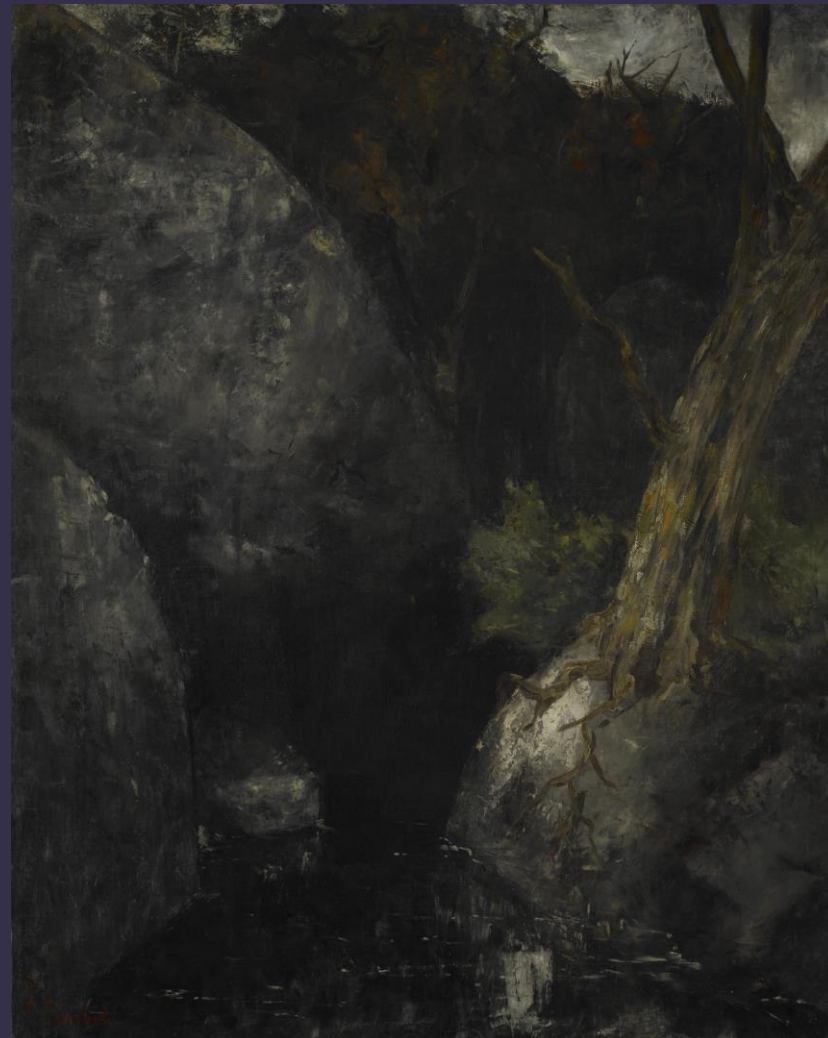

Stanisław Masłowski , Πανσέληνος, 1884, λάδι σε καμβά, Εθνικό Μουσείο Κρακοβίας, Πολωνία

ΤΟ ΤΟΠΙΟ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΙΚΗ ΖΩΓΡΑΦΙΚΗ

ΡΕΑΛΙΣΜΟΣ (Β ΜΙΣΟ 19^{ΟΥ} ΑΙΩΝΑ)

- Είναι το αντίπαλον δέος του ρομαντισμού και δημιουργείται ως αντίδραση σε αυτόν.
- Πηγή έμπνευσης είναι οι εργάτες και οι καθημερινοί άνθρωποι που ασχολούνται με κοινές εργασίες. Απεικονίζονται άτομα από όλες τις κοινωνικές τάξεις.
- Η χρωματική παλέτα είναι ήπια (μετριασμός συναισθήματος), δεν εξιδανικεύεται πλέον το θέμα.
- Θεματική το τοπίο και η καθημερινή ζωή.

Gustave Courbet, Το παλιό δέντρο στο φαράγγι, 1871, Μουσείο Καλών Τεχνών Λωζάνη

Gustave Courbet , Το ποτάμι, 1885, λάδι σε καμβά, Εθνική Πινακοθήκη Ουάσιγκτον

Gustave Courbet , Καλημέρα σας κύριε Courbet, 1854, λάδι σε καμβά, Musee Fabre, Montpellier

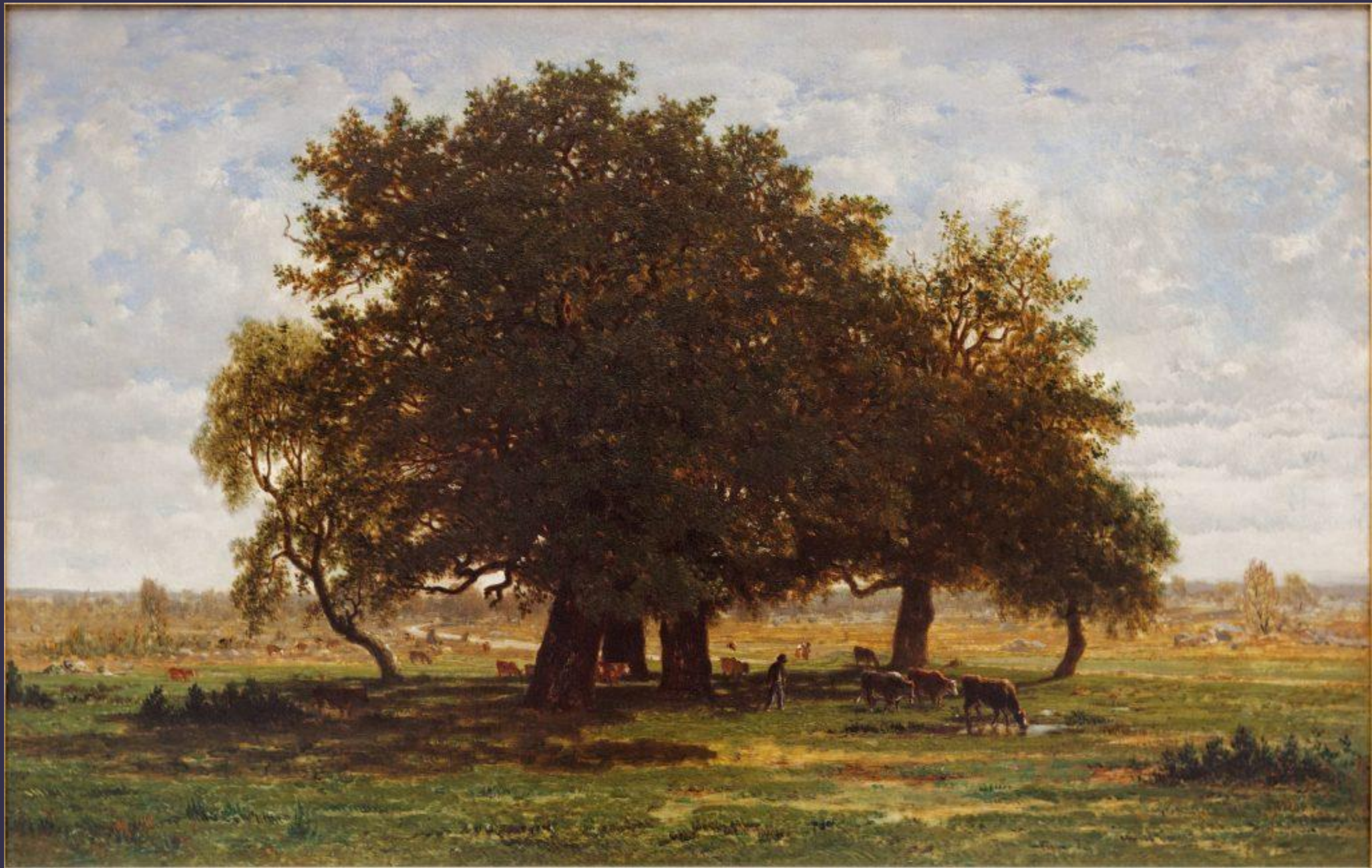
ΤΟ ΤΟΠΙΟ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΙΚΗ ΖΩΓΡΑΦΙΚΗ

Η ΣΧΟΛΗ ΤΗΣ BARBIZON (ΜΕΣΑ 19^{ΟΥ} ΑΙΩΝΑ)

- Η θεματική έχει κυρίως τοπία.
- Πανθεϊστική αντιμετώπιση της φύσης.
- Κυρίως απεικονίζονται άνθρωποι του μόχθου εν ώρα εργασίας. Υπογράμμιση της εσωτερικής σύνδεσης του ανθρώπου και του τοπίου.
- Ζωγραφική σε εξωτερικό χώρο (ύπαιθρο) προάγγελος των ιμπρεσιονιστών.
- Περιορισμός της χρωματική παλέτας.
- Η ζωγραφική τους είναι στα πλαίσια του ρομαντικού ρεαλισμού.

Jean-François Millet , Γυναίκες που πλένουν, 1855, Μουσείο Καλών Τεχνών, Βοστώνη

Théodore Rousseau, Οι Βελανιδιές του Apremont, 1850, λάδι σε καμβά, Λούβρο

Jean François Millet, Ο Άγγελος, 1857 – 1859, λάδι σε καμβά, Μουσείο Ορσέ, Παρίσι

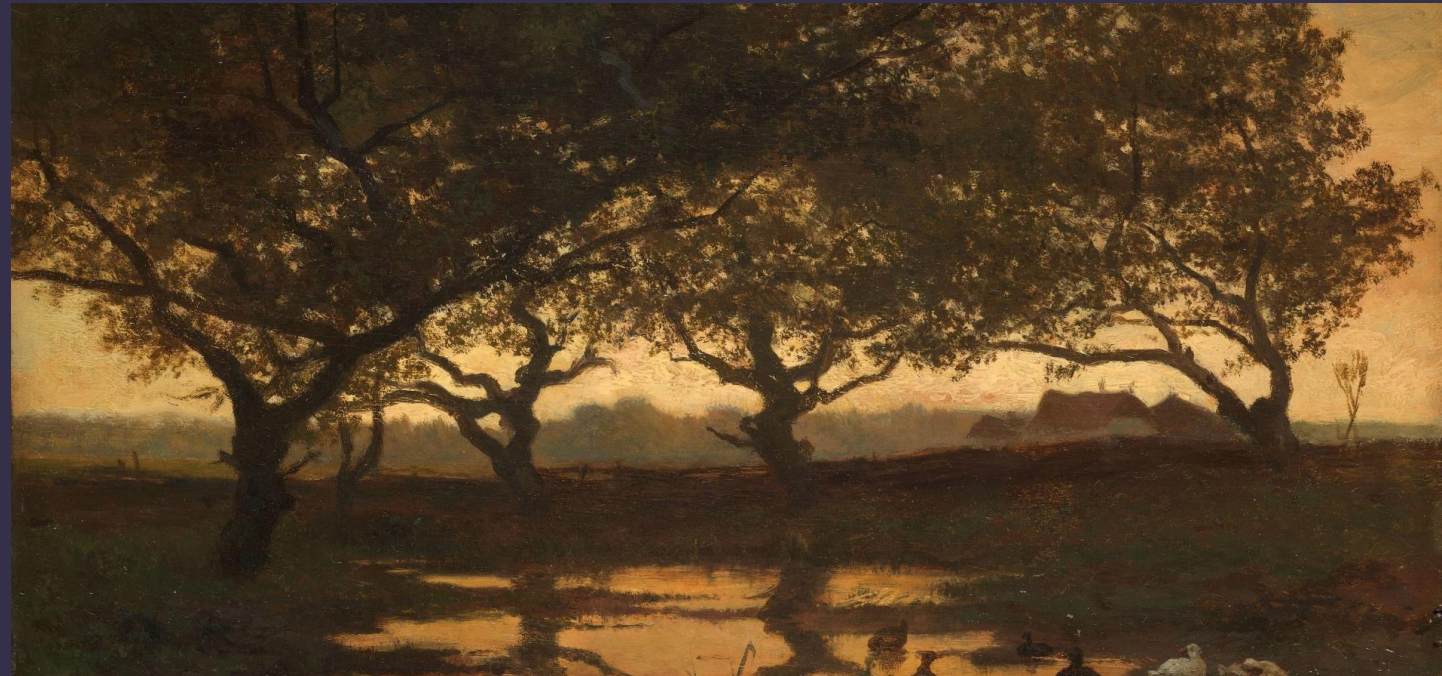

Jean François Millet, Κοπάδι με πρόβατα και Πανσέληνος, 1872, λάδι σε καμβά, Walters Art Museum Βαλτιμόρη

ΤΟ ΤΟΠΙΟ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΙΚΗ ΖΩΓΡΑΦΙΚΗ

Η ΣΧΟΛΗ ΤΗΣ ΧΑΓΗΣ (Β ΜΙΣΟ 19^{ΟΥ} ΑΙΩΝΑ)

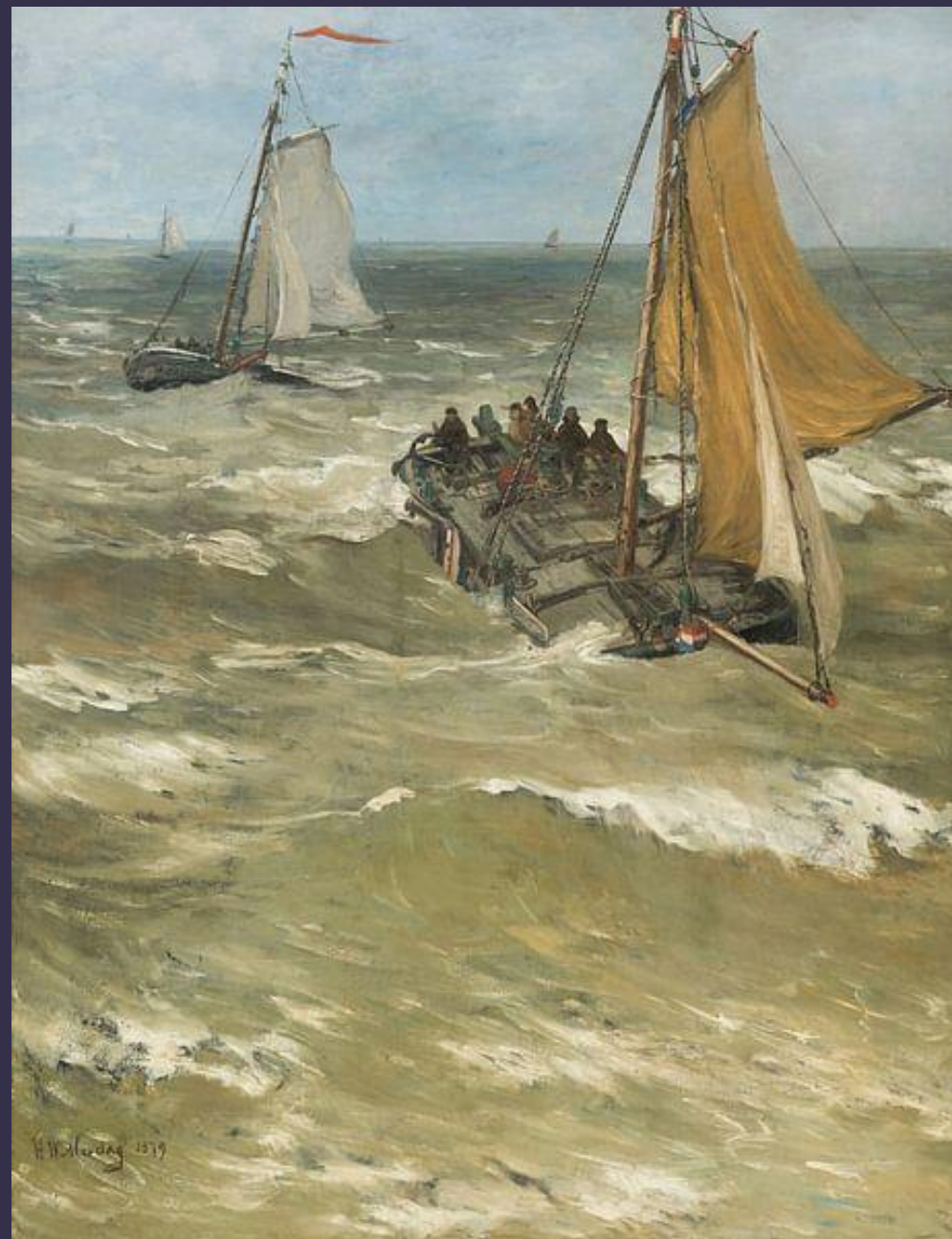
- Καλύπτει το διάστημα 1860 -1890.
- Έντονη επιρροή από τους Γάλλους ρεαλιστές της Barbizon.
- Θεματική το τοπίο και η καθημερινή ζωή.
- Έργα με σβησμένες τονικότητες, συχνά επικρατούν οι γκρι τόνοι.
- Δεν ενδιαφέρονται για την πιστή απεικόνιση του τοπίου, αλλά για την μεταφορά της ατμόσφαιρας και την εντύπωση της στιγμής.

Gerald Bilders, Λίμνη σε δάσος το ηλιοβασίλεμα, 1862, Rijkmuseum, Άμστερνταμ

Theophile de Bock, Τοπίο με ανεμόμυλο, λάδι σε καμβά, Ιδιωτική Συλλογή

Hendrick Willem Mesdag, Εν πλω, 1879, λάδι σε καμβά, Dordrechts Museum Ολλανδία

Hendrick Willem Mesdag, Εκφόρτωση πλοίων, 1880, λάδι σε καμβά, The Mesdag Collection Χάγη

Johan Hendrik Weissenbruck, Στην παραλία, 1887, λάδι σε καμβά, Gemeentemuseum Χάγη

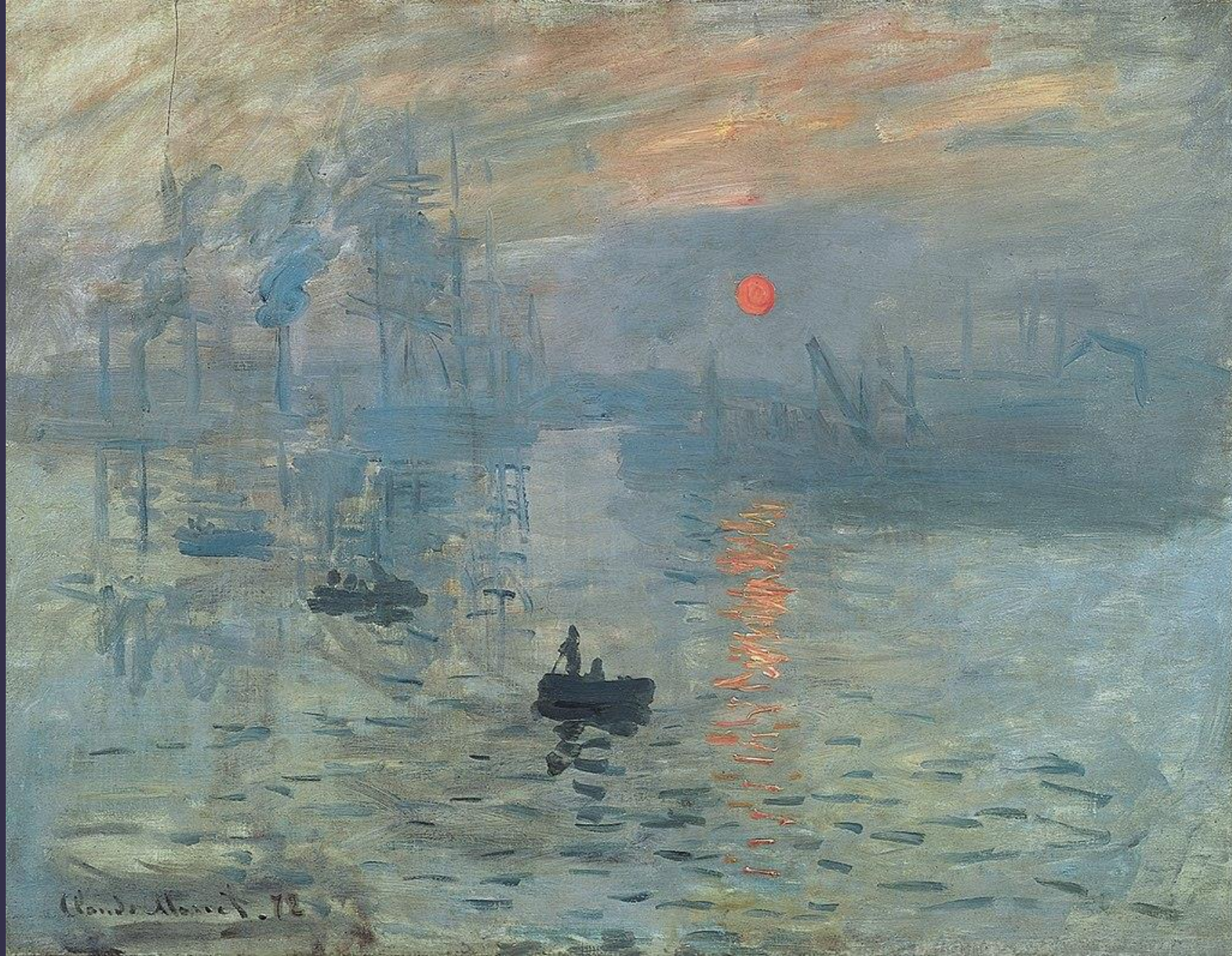
ΤΟ ΤΟΠΙΟ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΙΚΗ ΖΩΓΡΑΦΙΚΗ

ΙΜΠΡΕΣΣΙΟΝΙΣΜΟΣ (Β ΜΙΣΟ 19^{ΟΥ} ΑΙΩΝΑ)

- Όπως και η σχολή της Barbizon, οι καλλιτέχνες ασχολούνται με την ζωγραφική σε εξωτερικό χώρο, παρατηρώντας τις αλλαγές που έφερνε το φως και το χρώμα.
- Θεματική το τοπίο, η καθημερινή και η αστική ζωή.
- Γρήγορες, λεπτές και διαδοχικές πινελιές.
- Δεν ενδιαφέρονται για την πιστή απεικόνιση του θέματος αλλά για την εντύπωση της στιγμής.

Edouard Manet, Γεύμα στην Χλόη, 1863, Musee d' Orsay, Παρίσι

Claude Monet, Εντύπωση: ήλιος που ανατέλλει, 1872, λάδι σε καμβά, Musee Marmottan Monet, Παρίσι

James Abbot Mc Neill Whistler, Νυχτερινό σε μπλε και χρυσό: η παλιά Γέφυρα Buttersea, 1872 - 1875, λάδι σε καμβά, Tate Britain, Λονδίνο

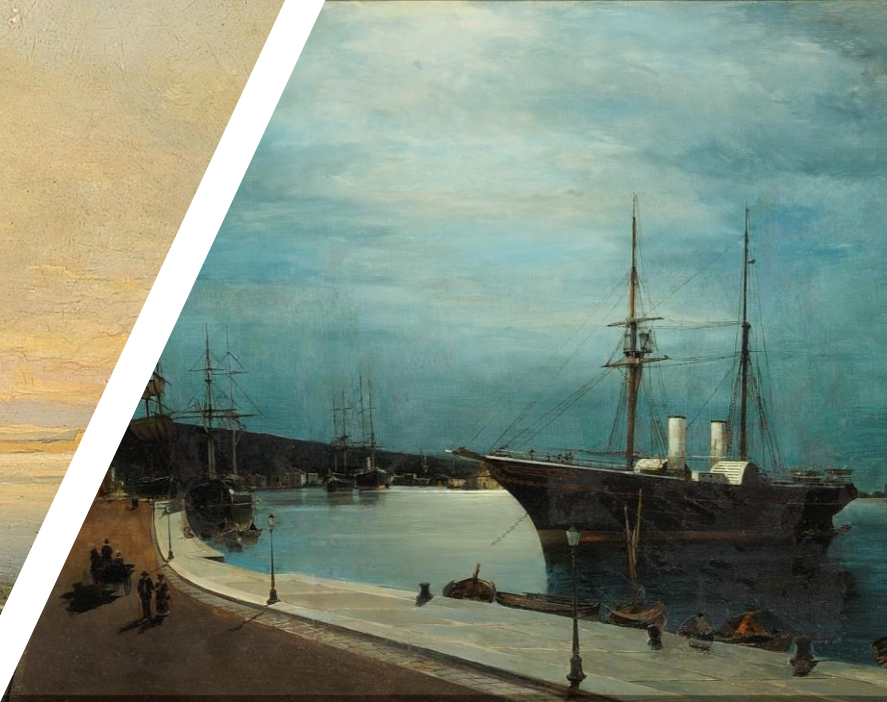
James Abbot Mc Neill Whistler, Νυχτερινό σε γκρι και χρυσό: η γέφυρα Westminster, 1871 - 1874, λάδι σε καμβά, Tate Britain, Λονδίνο

ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΣΤΟ ΕΡΓΟ ΤΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΒΟΛΑΝΑΚΗ

- ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΣΤΑ ΠΡΩΤΟΠΟΡΙΑΚΑ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΑ ΡΕΥΜΑΤΑ ΤΗΣ ΕΠΟΧΗΣ ΤΟΥ (ιμπρεσιονιστικές αναφορές, σχολή της Barbizon).
- ΑΝΤΙΘΕΤΟΣ ΣΤΑ ΔΙΔΑΓΜΑΤΑ ΤΟΥ ΔΑΣΚΑΛΟΥ ΤΟΥ KARL VON ΡΙΛΟΥ, Ο ΒΟΛΑΝΑΚΗΣ ΔΕΝ ΕΠΙΔΙΔΕΤΑΙ ΤΟΣΟ ΣΕ ΙΣΤΟΡΙΟΓΡΑΦΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ ΑΛΛΑ ΑΦΟΣΙΩΝΕΤΑΙ ΣΤΗΝ ΤΟΠΙΟΓΡΑΦΙΑ ΚΑΙ ΕΙΔΙΚΟΤΕΡΑ ΣΤΗΝ ΘΑΛΑΣΣΟΓΡΑΦΙΑ.
- ΜΕΛΕΤΑΕΙ ΚΑΙ ΑΦΟΜΟΙΩΝΕΙ ΟΣΑ ΒΛΕΠΕΙ ΣΤΗΝ ΑΛΤΕ ΡΙΝΑΚΟΤΕΚ ΤΟΥ ΜΟΝΑΧΟΥ (ΟΛΛΑΝΔΟΙ ΤΟΠΙΟΓΡΑΦΟΙ 17^{ΟΥ} ΑΙΩΝΑ), ΚΑΙ ΣΤΗΝ ΔΙΕΘΝΗ ΕΚΘΕΣΗ ΤΟΥ 1869 ΟΠΟΥ ΕΚΘΕΤΟΥΝ ΓΙΑ ΠΡΩΤΗ ΦΟΡΑ ΣΤΟ ΜΟΝΑΧΟ ΓΑΛΛΟΙ ΙΜΠΡΕΣΙΟΝΙΣΤΕΣ, ΚΑΙ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΕΣ ΤΗΣ ΣΧΟΛΗΣ ΤΗΣ ΧΑΓΗΣ.
- Η ΘΑΛΑΣΣΑ ΕΙΝΑΙ ΠΑΝΤΟΤΕ ΠΑΡΟΥΣΑ ΣΤΗ ΖΩΗ ΤΟΥ ΒΟΛΑΝΑΚΗ (ΚΡΗΤΗ, ΣΥΡΟΣ, ΤΕΡΓΕΣΤΗ, ΤΑΞΙΔΙΑ ΣΤΙΣ ΔΑΛΜΑΤΙΚΕΣ ΑΚΤΕΣ ΚΑΙ ΣΤΗΝ ΑΔΡΙΑΤΙΚΗ, ΜΟΝΙΜΗ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΣΤΟΝ ΠΕΙΡΑΙΑ) ΟΙ ΟΠΤΙΚΕΣ ΤΟΥ ΑΝΑΦΟΡΕΣ ΕΠΗΡΕΑΖΟΥΝ ΤΗΝ ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΤΟΥ.
- ΕΙΝΑΙ ΕΞΟΧΟΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΣ ΤΗΣ ΦΥΣΗΣ ΌΠΩΣ ΟΙ ΙΜΠΡΕΣΙΟΝΙΣΤΕΣ ΌΜΩΣ ΔΕΝ ΤΟΝ ΕΝΔΙΑΦΕΡΕΙ Η ΦΕΥΓΑΛΕΑ ΕΝΤΥΠΩΣΗ, ΣΤΟ ΕΡΓΟ ΤΟΥ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙ Η ΗΡΕΜΙΑ Η ΟΠΟΙΑ ΑΠΟΤΥΠΩΝΕΤΑΙ ΜΕ ΕΝΤΑΤΙΚΑ ΔΟΥΛΕΜΕΝΕΣ ΕΠΙΦΑΝΕΙΕΣ ΧΡΩΜΑΤΟΣ.
- ΣΤΟ ΕΡΓΟ ΤΟΥ ΥΠΑΡΧΟΥΝ ΑΠΗΧΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΣΧΟΛΗΣ ΤΗΣ ΧΑΓΗΣ, ΤΩΝ ΡΕΑΛΙΣΤΩΝ ΤΗΣ BARBIZON, ΤΟΥ IVAN ΑΙΒΑΖΟVSKY ΜΕΤΡΙΑΖΕΙ ΌΜΩΣ ΤΗΝ ΔΡΑΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΔΙΝΟΝΤΑΣ ΜΙΑ ΡΟΜΑΝΤΙΚΗ ΧΡΟΙΑ ΣΤΗΝ ΑΠΕΙΚΟΝΙΣΗ ΤΟΥ ΘΕΜΑΤΟΣ ΤΟΥ.

Κωνσταντίνος Βολανάκης, Η Αποβίβαση, λάδι σε καμβά, Συλλογή Ιδρύματος Αικατερίνης Λασκαρίδη

Κωνσταντίνος Βολανάκης, Το λιμάνι του Βόλου τη νύχτα, λάδι σε καμβά, Συλλογή Ιδρύματος Αικατερίνης Λασκαρίδη

Κωνσταντίνος Βολανάκης, Το λιμάνι του Βόλο, λάδι σε καμβά, Συλλογή Ιδρύματος Αικατερίνης Λασκαρίδη

Κωνσταντίνος Βολανάκης, Το λιμάνι του Βόλου τη νύχτα, λάδι σε καμβά, Συλλογή Ιδρύματος Αικατερίνης Λασκαρίδη

Caspar David Friedrich,
Ο καλλιτέχνης στο
εργαστήριό του κοιτάει
την πανσέληνο, ιδιωτική
συλλογή.

Henri Rousseau,
Αυτοπροσωπογραφία,
1889 – 1890, Εθνική
Πινακοθήκη, Πράγα

Κωνσταντίνος Βολανάκης, Το λιμάνι του Βόλου τη νύχτα, λάδι σε καμβά, Εθνική Πινακοθήκη, Αθήνα

Ιβαν Αϊβάζονσκι, Πανσέληνος στον Βόσπορο, λάδι σε καμβά, Πινακοθήκη Τρετϋακον, Μόσχα ©Wikimedia commons

Κωνσταντίνος Βολανάκης, Λιμάνι τη νύχτα, λάδι σε καμβά, Συλλογή Ιδρύματος Αικατερίνης Λασκαρίδη

Κωνσταντίνος Βολανάκης, Το λιμάνι του Βόλου τη νύχτα, λάδι σε καμβά, Συλλογή Ιδρύματος Αικατερίνης Λασκαρίδη

Κωνσταντίνος Βολανάκης, Το λιμάνι του Βόλου τη νύχτα, λάδι σε καμβά, Πινακοθήκη Αβέρωφ Μέτσοβο

Ιβαν Αϊβάζονσκι, Πανσέληνος, 1885, λάδι σε καμβά, Κρατική Πινακοθήκη Αγία Πετρούπολη

Κωνσταντίνος Βολανάκης, Το λιμάνι του Βόλου τη νύχτα, λάδι σε καμβά, Συλλογή Ιδρύματος Αικατερίνης Λασκαρίδη

Ivan Aivazovsky, Πανσέληνος, λάδι σε καμβά, ©Wikimedia commons

Κωνσταντίνος Βολανάκης, Πυροφάνι, λάδι σε μουσαμά, Συλλογή Ιδρύματος Αικατερίνης Λασκαρίδη

Κωνσταντίνος Βολανάκης, Νυχτερινό Ψάρεμα, λάδι σε καμβά, Ίδρυμα Αικατερίνης Λασκαρίδη

Κωνσταντίνος Βολανάκης, Νυχτερινό Ψάρεμα, λάδι σε καμβά, Ιδιωτική Συλλογή

James Gale Tyler, Βενετία, πλοία στην Πανσέληνο, λάδι σε καμβά, Ιδιωτική Συλλογή

Joseph Mallord William Turner, Ψαράδες στη θάλασσα, λάδι σε καμβά, Tate Britain, Λονδίνο, Photo © Tate

Κωνσταντίνος Βολανάκης, Καΐκια στο φεγγαρόφωτο, λάδι σε καμβά, Συλλογή Ιδρύματος Αικατερίνης Λασκαρίδη

Karl Adloff, Ποτάμι με ψαράδες, 1859, λάδι σε καμβά, Victoria and Albert Museum

Joseph Mallord William Turner, Φεγγαρόφως – σπουδή στο Millbank, λάδι σε καμβά, Tate Britain, Λονδίνο, Photo © Tate

Κarl Heilmayer, Βενετία, πανσέληνος πάνω από την Santa Maria Salute, λάδι σε καμβά, Ιδιωτική Συλλογή

Søren Jacobsen, Βενετία, πανσέληνος στην Βενετία, 1870, λάδι σε καμβά, Ιδιωτική Συλλογή

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ ΓΙΑ ΤΟΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟ ΒΟΛΑΝΑΚΗ

- ΜΑΝΟΛΗΣ ΒΛΑΧΟΣ, Ο ΖΩΓΡΑΦΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΒΟΛΑΝΑΚΗΣ, ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΗ ΔΙΑΤΡΙΒΗ, ΑΘΗΝΑ 1974
- ΜΑΝΟΛΗΣ ΒΛΑΧΟΣ, «ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΒΟΛΑΝΑΚΗΣ», ΟΙ ΕΛΛΗΝΕΣ ΖΩΓΡΑΦΟΙ, Τ. 1, 1974, ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΜΕΛΙΣΣΑ.
- ΜΑΝΟΛΗΣ ΒΛΑΧΟΣ, ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΒΟΛΑΝΑΚΗΣ, 2006, ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ
- ΜΑΡΙΛΕΝΑ ΚΑΣΣΙΜΑΤΗ (επιμ.), ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΒΟΛΑΝΑΚΗΣ (1837 – 1907), 2009, ΝΑΥΤΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
- ΣΤΕΛΙΟΣ ΛΥΔΑΚΗΣ, ΟΙ ΕΛΛΗΝΕΣ ΖΩΓΡΑΦΟΙ ΛΕΞΙΚΟ, 1976, ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΜΕΛΙΣΣΑ
- ΣΤΕΛΙΟΣ ΛΥΔΑΚΗΣ, ΒΟΛΑΝΑΚΗΣ, 1997, ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΑΔΑΜ
- ΕΥΓΕΝΙΟΣ ΜΑΤΘΙΟΠΟΥΛΟΣ (ΕΠΙΜ), ΛΕΞΙΚΟ ΕΛΛΗΝΩΝ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΩΝ, Τ. 1, ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΜΕΛΙΣΣΑ
- ΣΥΛΛΟΓΙΚΟ, ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΒΟΛΑΝΑΚΗΣ – Ο ΕΛΛΗΝΑΣ ΖΩΓΡΑΦΟΣ, ΕΠΤΑ ΗΜΕΡΕΣ ΕΠΤΑ ΗΜΕΡΕΣ ΤΗΣ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗΣ, 22 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 1998.

ΣΑΣ ΕΥΧΑΡΙΣΤΩ ΠΟΛΥ
copyright παρουσίασης Βένια Παστάκα